

Reserves en Voorzieningen

Algemene informatie

De reservepositie van Ermelo bestaat uit het totaal van alle reserves en voorzieningen. De reservepositie is opgebouwd uit algemene reserves, (beklemd) bestemmingsreserves en voorzieningen. Reserves vallen onder het eigen vermogen van een gemeente. Voorzieningen worden gezien als vreemd vermogen. Ermelo kent sinds jaar en dag een ruime reservepositie. Wel zijn er in de afgelopen jaren besluiten door de raad genomen om de reserves in te zetten als dekkingsmiddel. In de Kadernota 2018 is de reservepositie herijkt. Gevolg van dit alles is dat een behoorlijk deel van de huidige reservepositie vastligt en dat de reservepositie de komende jaren langzaam maar zeker gaat afnemen. Wel staan daar dan (nieuwe) voorzieningen in Ermelo tegenover.

Beleid met betrekking tot reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen vallen onder het budgetrecht van de raad. Dit betekent dat instellen, wijzigen, afnemen, opheffen, toevoegen en beschikken altijd door de raad geautoriseerd moet worden. Dit kan gebeuren bij de jaarlijkse meerjarenbegroting en/of de tussentijdse begrotingswijzigingen (voorjaar/najaarsrapportage) en/of de jaarstukken.

Ermelo's financiële beleid, vastgelegd in de Financiële Verordening (december 2023), bepaalt dat het college minimaal elke vier jaar een (bijgestelde) nota "Reserves en Voorzieningen" aan de raad voorlegt. Deze nota beschrijft doel, vorming en besteding van reserves en voorzieningen, gerelateerd aan het weerstandsvermogen. De raad stelt de nota vast en de actualiteit wordt jaarlijks getoetst bij de kadernota. In deze Meerjarenbegroting 2026–2029 zijn opgenomen een algemene toelichting met betrekking tot de meest actuele reservepositie van Ermelo, een overzicht van alle reserves en voorzieningen over de jaren 2026 tot en met 2029.

Reservepositie

Reservepositie in cijfers

Onderaan dit hoofdstuk zijn tabellen opgenomen die de reservepositie op basis van de meest actuele gegevens weergeven.

Conclusie

De reservepositie van Ermelo is goed. Een groot deel van de reservepositie ligt echter vast in de vorm van beklemd bestemmingsreserves en voorzieningen. Belangrijk is de omvang van de nog vrij te besteden reserves.

Toelichting op de reserves en voorzieningen

Algemene reserve (vrij besteedbaar)

De Algemene reserve (vrij besteedbaar) is een algemeen dekkingsmiddel en kan door de raad vrij ingezet worden.

Deze reserve dient tevens voor de opvang van calamiteiten, (schade)vergoedingen en eventuele nadelige rekeningsaldi. Daarnaast is het een buffer voor de eerste opvang van onvoorziene zaken. Toch is het verstandig dat er altijd een bedrag in de Algemene reserve (vrij besteedbaar) beschikbaar is. In de Kadernota 2018 is bepaald dat voor deze reserve een ondergrens geldt ter grootte van € 5 mln.

Algemene risicoreserve

De Algemene risicoreserve is een algemeen dekkingsmiddel. Deze reserve is niet vrij besteedbaar en heeft als doel om de eerste financiële gevolgen op te kunnen vangen indien risico's zich daadwerkelijk voordoen. Basis hiervoor is de risico-inventarisatie in de meerjarenbegroting en de jaarstukken. In de Kadernota 2018 is bepaald dat de berekening van de omvang van deze reserve mede wordt bepaald door het ratio te bepalen op 1 (was 2).

Bestemmingsreserves

- Grondexploitatie
- Egalisatie meerjarenbegroting
- Onderwijshuisvesting

Beklemde bestemmingsreserves

- Reserve Duurzaamheid
- Reserve Nieuwbouw sportcentrum Calluna
- Reserve GVVP
- Reserve Overig Verkeer & Vervoer
- Reserve Centrumontwikkeling
- Reserve Bouwen
- Reserve Sport
- Reserve HvG (gemeentehuis)
- Reserve Onderwijshuisvesting

De laatste acht reserves zijn zogenoemde dekkingsreserves. Zij dienen als dekking van de afschrijvingen van de bepaalde investering.

Ermelo kent momenteel de volgende beklemde bestemmingsreserves ter dekking van afschrijvingslasten:

Dekkingsreserve (bedragen x € 1.000)	Omvang reserve	Investering	Afschrijvings termijn	Totaal afschrijvingen	Toelichting (bedragen x € 1)
Reserve Nieuwbouw sportcomplex Calluna	16.917	16.917	diverse termijnen	16.917	Diverse termijnen, € 520.000 vanaf 2025
Reserve GVVP	4.172	4.172	20 jaar	4.172	Diverse termijnen, € 204.000 vanaf 2027
Reserve Overig Verkeer & Vervoer	6.440	6.440	20 jaar	6.389	Diverse termijnen en bedragen
Reserve Centrumontwikkeling	4.189	4.189	20 jaar	4.189	Diverse termijnen en bedragen
Reserve Bouwen	260	260	20 jaar	260	20 termijnen van € 13.000 m.i.v. 2024
Reserve Sport	113	113	15 jaar	95	15 termijnen van € 6.300 t.m. 2028
			20 jaar	18	20 termijnen van € 900 m.i.v. 2017
Reserve Huis van Gemeente	1.500	1.500	20 jaar	1.500	20 termijnen van € 75.000 m.i.v. 2024
Reserve Onderwijshuisvesting	Variabel	variabel	diverse termijnen	Variabel	Voor (toekomstige) afschrijvingslasten van onderwijshuisvesting. Jaarlijks een storting en vanaf 2026 onttrekking voor afschrijvingslasten.

Voorzieningen

Naast Algemene reserves en (beklemde) bestemmingsreserves heeft Ermelo 21 voorzieningen. Dit betreft voornamelijk voorzieningen in het kader van de meerjarenonderhoudsplannen gebouwen e.d. Daarnaast zijn er voorzieningen voor dubieuze debiteuren, pensioenverplichtingen (voormalige) wethouders, afvalstoffen, begraafplaats, boscompensatie en groot onderhoud wegen en verlichting.

Voorzieningen maken onderdeel uit van het vreemd vermogen. Het zijn feitelijk claims van derden. De bestemming kan ook niet zomaar gewijzigd worden. Voorzieningen worden gevormd wegens:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker, maar redelijkerwijs te schatten is.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven.
- Van derden (niet zijnde een andere overheid) verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Onderstaand wordt de stand van de reserves en voorzieningen weergegeven:

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Rekening 2024 (31-12-2024)	Begroting 2026 (1-1-2026)	Begroting 2029 (31-12-2029)
Algemene reserves	15.321	13.098	11.940
Bestemmingsreserve	24.291	20.731	18.715
Beklemde bestemmingsreserves	31.442	31.132	29.912
Totaal reserves	71.054	64.961	60.567
Voorziening egalisatie onderhoud	1.325	763	874
Voorzieningen beklemde middelen van derden	10.802	10.838	10.608
Voorziening toekomstige verplichtingen, verliezen en risico's	4.726	4.546	3.345
Voorziening BBV artikel 63 lid 8	835	888	1.096
Totaal voorzieningen	17.688	17.035	15.923
Totaal reservepositie Ermelo	88.742	81.996	76.490

Stille reserves

Het kan voorkomen dat de boekwaarde van een activum lager is dan de daadwerkelijke economische waarde van dat activum. Bij herwaardering zou een herwaarderingsreserve ter grootte van het verschil tussen de boekwaarde en de actuele waarde ontstaan. Zonder herwaardering spreken wij van een stille reserve.

Een bijzondere categorie zijn de deelnemingen. Het betreft het aandelenbezit in onder andere de Bank Nederlandse Gemeenten. Deze aandelen zijn niet of slechts beperkt verhandelbaar. Omdat ze tegen verkrijgingswaarde zijn gewaardeerd, maar de intrinsieke waarde veel hoger ligt, behoren ze tot de categorie stille reserves.

Overzicht verloop reserves en voorzieningen

Omschrijving (bedragen x € 1)	2026			2027	2027 t.m. 2029		stand 31-12-2029
	stand 01-01	onttrekkingen	toevoegingen	stand 01-01	onttrekkingen	toevoegingen	
Algemene Reserve							
Algemene reserve vrij besteedbaar	10.825.000	-862.000		9.963.000	-325.000		9.638.000
Algemene risicoreserve	2.273.000		29.000	2.302.000			2.302.000
Totaal – Algemene Reserve	13.098.000	-862.000	29.000	12.265.000	-325.000	0	11.940.000
Bestemmingsreserve							
Bestemmingsreserve vervangingsfonds I&A				0			0
Bestemmingsreserve grondexploitatie	5.607.000	-9.000		5.598.000	-27.000		5.571.000
Bestemmingsreserve egalisatie MJB	961.000	-824.000	174.000	311.000	-347.000	54.000	18.000
Bestemmingsreserve MOP gebouwen	285.000			285.000			285.000
Bestemmingsreserve Investerings fysiek domein	3.000.000			3.000.000	-200.000		2.800.000
Bestemmingsreserve Transitie sociaal domein	2.794.000	-178.000		2.616.000	-25.000		2.591.000
Bestemmingsreserve Transitie fysiek domein	184.000	-184.000		0			0
Bestemmingsreserve Strategische investeringen vakantieparken	1.000.000			1.000.000			1.000.000
Bestemmingsreserve Uitvoering moties	1.135.000	-450.000		685.000			685.000
Bestemmingsreserve Huisvesting	5.695.000			5.695.000			5.695.000
Bestemmingsreserve Leren en beleven	70.000			70.000			70.000
Totaal – Bestemmingsreserve	20.731.000	-1.645.000	174.000	19.260.000	-599.000	54.000	18.715.000
Beklemd bestemmingsreserves							
Bestemmingsreserve Duurzaamheid	800.000	-100.000	322.000	1.022.000	-126.000	480.000	1.376.000
Bestemmingsreserve Nieuwbouw sportcentrum Calluna	16.413.000	-520.000		15.893.000	-1.560.000		14.333.000
Bestemmingsreserve GVVP	3.514.000	-193.000		3.321.000	-612.000		2.709.000

Bestemmingsreserve Overig V&V	3.962.000	-252.000		3.710.000	-759.000		2.951.000
Bestemmingsreserve CO	3.047.000	-140.000		2.907.000	-538.000		2.369.000
Bestemmingsreserve Bouwen	234.000	-13.000		221.000	-39.000		182.000
Bestemmingsreserve Sport	62.000	-7.000		55.000	-15.000		40.000
Bestemmingsreserve HvG	1.350.000	-75.000		1.275.000	-225.000		1.050.000
Bestemmingsreserve Onderwijshuisvesting	1.750.000	-73.000	1.085.000	2.762.000	-1.115.000	3.255.000	4.902.000
Totaal – Beklemd Bestemmingsreserve	31.132.000	-1.373.000	1.407.000	31.166.000	-4.989.000	3.735.000	29.912.000
Reserves	64.961.000	-3.880.000	1.610.000	62.691.000	-5.913.000	3.789.000	60.567.000
Voorzieningen							
Voorziening egalisatie onderhoud							
Voorziening groot onderhoud wegen	2.000	-1.606.000	1.606.000	2.000	-4.818.000	4.818.000	2.000
Voorziening groot onderhoud verlichting	212.000	-75.000	9.000	146.000	-154.000	27.000	19.000
Voorziening MOP Civiele kunstwerken	130.000	-52.000	37.000	115.000	-120.000	111.000	106.000
Voorziening MOP kunstwerken	59.000	-13.000	13.000	59.000	-39.000	39.000	59.000
Gemeentelijke Gebouwen	29.000	-307.000	299.000	21.000	-756.000	897.000	162.000
MJOP private accommodaties	331.000	-95.000	153.000	389.000	-322.000	459.000	526.000
Totaal – Voorziening Egalisatie onderhoud	763.000	-2.148.000	2.117.000	732.000	-6.209.000	6.351.000	874.000
Voorzieningen beklemd middelen van derden							
Voorziening afvalstoffenheffing	481.000	-16.000		465.000	-41.000		424.000
Voorziening afkoop schoonmaken graven	522.000	-10.000	7.000	519.000	-30.000	21.000	510.000
Voorziening uitbreiding capaciteit begraafplaats	339.000		103.000	442.000		9.000	451.000
Voorziening toekomstig onderhoud terrein begraafplaats	403.000	-38.000	14.000	379.000	-114.000	42.000	307.000
Voorziening groot onderhoud Riolering	195.000	-8.000	17.000	204.000	-24.000	51.000	231.000
Voorziening egalisatie riolering	8.627.000		73.000	8.700.000	-286.000		8.414.000

Voorziening boscompensatie	271.000			271.000			271.000
Totaal – Van derden verkr. middel. spec. besteding	10.838.000	-72.000	214.000	10.980.000	-495.000	123.000	10.608.000
Voorziening toekomstige verplichtingen, verliezen en risico's							
Voorziening pensioenverpl. wethouders	4.001.000	-233.000		3.768.000	-699.000		3.069.000
Voorziening WGA-lasten	397.000	-76.000		321.000	-142.000		179.000
Voorziening voormalig personeel	35.000	-35.000		0			0
Voorziening WW	14.000	-14.000		0			0
Voorziening verlofsparen	97.000			97.000			97.000
Voorziening RVU	2.000	-2.000		0			0
Totaal – Voorziening toekomstige verplichtingen, verliezen en risico's	4.546.000	-360.000	0	4.186.000	-841.000	0	3.345.000
Voorziening BBV artikel 63 lid 8							
Voorziening dubieuze debiteuren	499.000		2.000	501.000		6.000	507.000
Voorziening dubieuze debiteuren SoZa	389.000		50.000	439.000		150.000	589.000
Totaal – Voorziening BBV artikel 63 lid 8	888.000	0	52.000	940.000	0	156.000	1.096.000
Voorzieningen	17.035.000	-2.580.000	2.383.000	16.838.000	-7.545.000	6.630.000	15.923.000
Totaal reserves en voorzieningen	81.996.000	-6.460.000	3.993.000	79.529.000	-13.458.000	10.419.000	76.490.000

